

Naujienlaiškis

AŠ MANAU

2018 M. SPALIS NR. 5
(36)

Šiame numeryje:

Pavojai LRT ir
žiniasklaidos laisvei

Susidorota su
Saudo Arabijos
žurnalistu

MO atidarymas

SKELBIAME KONKURSA!
Dalyvaukite ir laimėkite prizus

Naujienlaiškį rengia

 VILNIAUS UNIVERSITETAS
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS

Naujienlaiškį remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

PAVOJAI LRT IR ŽINIASKLAIDOS LAISVEI

Atgarsiai spaudoje

Lrytas: Seimo laikinoji komisija, tirianti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (LRT) valdymą, finansinę bei ūkinę veiklą, spalio 3 d. tvirtina savo išvadas. Seimo komisija konstatuoja, kad šiuo metu LRT tarybai suteikiama per daug funkcijų, siūlo steigti naują valdymo organą - valdybą. Taip pat išvadose siūloma iš dalies keisti LRT tarybos narių skyrimo tvarką, numatant, kad prezidentas keturis tarybos narius skirtų ne visus vienu metu, o kas 15 mėnesių. Po komisijos posėdžio LRT vadovė teigė, kad ją išvados neramina. M. Garbačiauskaitė-Budrienė dar kartą pabrėžė, kad toks tyrimas Europoje Sąjungoje yra unikalus.

Verslo žinios: Po to, kai Registrų centras nutraukė nusistovėjusią praktiką neatlygintinai teikti žiniasklaidai duomenis, uždarame Vyriausybės pasitarime spalio 3 d. buvo atmestas pasiūlymas vėl tai įteisinti. Sprendimas motyvuotas tuo, kad teisės akto projektas parengtas netinkamai, tačiau kelioms redakcijoms paprašius paviėšinti pasitarimo įrašą, pirmadienį pranešta, jog jis sunaikintas.

Tuo metu Seimo valdančiųjų inicijuota komisija, sudaryta LRT finansams ir viešiesiems pirkimams tirti, parengė siūlymus, kuriuose numatoma, be kita ko, keisti nacionalinio transliuotojo valdymą įvedant valdybą ir sugretinti vadovų skyrimą su Seimo kadencijomis. Šiuo metu LRT ir „Laisvės TV“ laidas rengianti p. Miliūtė interviu VŽ teigia, kad šiandieniniai siūlymai ir sprendimai atskleidžia valdžioje esančių politikų požiūrį į demokratines vertybes ir primena sistemingus siekius apriboti žiniasklaidos laisvę.

LRT: LRT generalinė direktorė Monika Garbačiauskaitė-Budrienė kreipėsi į Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizaciją UNESCO dėl grėsmės nacionalinio transliuotojo nepriklausomumui. „Sausį inicijuotas parlamentinis LRT ūkinės ir finansinės veiklos tyrimas virto precedentų neturinčiu bandymu įtvirtinti politinę LRT kontrolę, o tai kelia grėsmę LRT nepriklausomumui“, - UNESCO generalinei direktorei Audrey Azoulay rašo LRT vadovė.

Lžinios: Premjeras Saulius Skvernelis Seime aiškindamasis dėl užvertų registrų žiniasklaidai tvirtino, kad daug metų duomenys žurnalistams teikti neteisėtai. Registrų centras trims žiniasklaidos kanalams duomenis teikė pagal sutartis, o kitiems - pagal žodinį susitarimą. Vyriausybės parengtos pataisos siūlo, kad žurnalistai turėtų teisę neatlygintinai gauti duomenis iš registrų ir valstybės informacinių sistemų, pasirašius atitinkamas sutartis. Tačiau informacijos negalės gauti žurnalistai, per pastaruosius metus daugiau kaip du kartus pažeidę Visuomenės informavimo etikos kodeksą, ir tiek pat kartų padarę rimtų profesinių pažeidimų, taip pat etikos nesilaikančios žiniasklaidos priemonės. Kol bus priimtos įstatymo pataisos, Vyriausybė priėmė laikiną sprendimą, sudarantį sąlygas žurnalistams neatlygintinai gauti duomenis iš Registrų centro. Šiomis dienomis Registrų centras pasirašo atskiras sutartis su žiniasklaidos priemonėmis.

[15min](#): Vyriausybės kanceliarija atsisako atsakyti į klausimus apie ištrintą Vyriausybės pasitarimo įrašą. Bet kokios detalės apie įrašą ir jo sunaikinimą Vyriausybei virto saugumo klausimu. 15min žiniomis, šiame pasitarime premjeras S. Skvernelis spalvingai pasisakė apie žodžio laisvę ir pats prieštaravo susisiekimo ministro R. Masiulio siūlymams. Tai 15min patvirtino ir pasitarime dalyvavusi Interneto žiniasklaidos asociacijos pirmininkė Aistė Žilinskienė. Įrašas su premjero pasisakymais buvo sunaikintas nepaisant Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos išaiškinimo. Taip pat įrašas buvo sunaikintas nepaisant pačios Vyriausybės kanceliarijos darbo reglamento. Naujienų agentūra BNS atskleidė, kad reglamentas numato, jog Vyriausybės posėdžių ir pasitarimų skaitmeniniai įrašai turi būti laikomi duomenų saugyklos kataloguose, o pasibaigus kalendoriniam mėnesiui – perkeliami ir saugomi Vyriausybės kanceliarijos archyve.

ATGARSIAI FEISBUKE

Skirmantas Malinauskas

Keli trumpi aspektai:

- Norint priimti ilgalaikį sprendimą turi būti keičiamas ne tik Visuomenės informavimo įstatymas, bet ir Civilinis kodeksas. Laikinais reikiais ne protokoliniu sprendimu, o Vyriausybės nutarimu. Registrų centras dalį saugiklių turi susidėti savo sutartyse. Ir daug kitų klausimų skubiai išspręsti ir trečiadienį, esu tikras, bus priimti. Žurnalistai nuo trečiadienio Registrų centro duomenis gaus nemokamai, įsigaliojus įstatymų pakeitimams, juos nemokamai gaus iš visų Valstybės valdomų registrų.

- Kad įstatymų pakeitimai įsigaliotų kuo greičiau, jie teikiami ypatingos skubos tvarka.

- Taip bus pirmą kartą įtvirtinta teisė visiems žurnalistams gauti valstybės registruose esančius duomenis nemokamai nepriklausomai nuo to, kas bus RC vadovas, ministras ar premjeras, ką tu pažįsti asmeniškai, ar kiek pinigų turi tavo redakcija.

- Dėl Vyriausybės pasitarimo įrašo. Įstatymai aiškiai numato, kad daromi ir saugomi tik Vyriausybės posėdžių darbo įrašai. Vyriausybės pasitarimai nėra vieši. Jų garso įrašai daromi tik protokolui patikslinti ir nėra saugomi. Vyriausybės posėdžiai nebuvo vieši nei prie A.M. Brazausko, nei prie A. Kubiliaus, nei prie A. Butkevičiaus. Visi juose dalyvaujantys asmenys žino, kad tai ne vieši pasitarimai ir jų pozicija nevirš oficialiai ir nebus transliuojama. Pasitarimo įrašas, kaip ir kiti įrašai, nėra saugomas, surašius protokolą, jis buvo ištrintas.

Mano asmeninė pozicija, nedalyvavau pasitarime, nemanau, kad ten buvo pasakyta kažkas tokio, kas verta dabartinio skandalo, bet puikiai suprantu, kad jei žmonės kalba "ou the record", vėliau jų žodžius paviešinti yra jų pakišimas. Tai padarius vieną kartą, toks formatas išnyksta, nes visi žino, kad bet kada gali būti vėl apgauti. Žurnalistai tai žinau geriau, nei bet kurios kitos profesijos atstovai.

Taip pat žinau premjero būdą. Jis gali pasisakyti karštai, bet jis niekada nekariavo su žiniasklaida, nepersekiuoja žurnalistų, gerbė žodžio laisvę. Pasakymas, kad žiniasklaida irgi yra verslas, nėra tos žodžio laisvės varžymas.

Monika Garbačiauskaitė Budrienė

Apie Seimo LRT komisijos išvadas sakiau: skaidrumo ir efektyvumo reikalavimas iš visuomenės ir Seimo narių nacionalinio transliuotojo atžvilgiu yra natūralus ir suprantamas, bet tai neturi tapti priežastimi politizuoti visuomeninį transliuotoją. Dėl valdysenos pakeitimų yra klausimų. Aiškiai neapibrėžta Valdybos ir Tarybos rolė, kuo skirsis ir kokias funkcijas atliks, kaip bus sudaroma Valdyba, ar tas sudarymas bus apsaugotas nuo politizavimo. Jei bus užtikrintas teisingas mechanizmas, sudėti saugikliai, kad ten nepapultų politikų deleguoti atstovai, tada taip. Jei ne, tada bus didinimas priklausomumas nuo politikų LRT atžvilgiu.

Be to, komisijos siūlomas naujas Tarybos narių skyrimo principas didins jos priklausomumą nuo politikų. Šiuo metu Taryba sudaroma taip, kad Tarybos narių, Seimo ir prezidento kadencijos nesutampa. Tačiau po pakeitimų kadencijos pradės sutapti ir tai reiškia, kad Seime esantys politikai ir prezidentas turės savo narius Taryboje.

Kviečiu žurnalistų bendruomenę ir visuomenę reikalauti nacionalinio transliuotojo NEPRIKLAUSOMUMO.

Šarūnas Černiauskas

Politiniam elitui nepatinka žurnalistai, kurie turi nuomonę. Miliute, Jakilaitis - baisu. Jie turi nuomonę, todėl pa juos į laidas dorieji komitetų pirmininkai neina. O iš tiesų žurnalistas su nuomone bent kažkiek domisi tuo, apie ką kalba. Taigi gali būti nepatogus.

Žurnalistas su nuomone gali:

- kelti klausimus
- suprasti, kad kažkas yra ne taip
- toliau gilintis
- kelti dar nepatogesnius klausimus
- parodyti, kad jo pašnekovas meluoja
- iš politinių pareiškimų išsijoti jaučio mėšlą ir kitą žemės ūkio produkciją bei prisikasti iki tiesos
- netylėti, kai politikai mulkina savo žmones
- nepaklusti politinei galiai (pvz., pasakyti #premjereDuok[rrašą ar ginti visuomenės teisę gauti informaciją)
- rodyti tikrus galios žaidėjų veidus

O žurnalistas be nuomonės gali:

- pasimauti ant pigių triukų
- melą pateikti kaip tiesą
- tapti politiniu įrankiu
- nesuprasti, kai jį (o kartu ir jo publiką) durnium laiko
- kelti patogius skandalus lygioje vietoje
- laipsniškai atsisakyti stuburo
- galiausiai virsti niekingu padaru, prisičiulpusiu prie valdžios

Demokratija graži tuo, kad suteikia visiems teisę rinktis. Galite rinktis žiūrėti jakilaičius ir miliūtes, galite rinktis skaityti černiauskus, pancerojus ar makaraitytes, klausytis jursevičių ir jackevičių ir t.t. Galite sutikti, galite ginčytis. Galite apskritai nesirinkti.

Jūsų teisė rinktis. Galite mūsų nekęsti. Bet kai politikas vengia žurnalisto su nuomone, jis vengia nepatogių klausimų ir vengia tiesos. Tiesos, kurią mes visi turim teisę žinoti.

Taigi kai kas nors pasiunčia kokį jakilaitį ar kokią miliūtę, į vietą pastato ne kažkokį žurnaliūgą - į vietą pastato mus visus. O tada jau ne kažkas su jūsų teise rinktis ir demokratija.

Tomas Balžekas

Teisėje žinoti su Rita Miliute, Deimantas Jastramskis ir Rimvydas Valatka kalbėjome apie Seimo komisijos, LRT veiklai tirti, išvadas ir norą keisti LRT įstatymą, bei Registrų centro duomenų atvėrimą žiniasklaidai nemokamai.

Gerbiami politikai, LRT įstatymo keisti tikrai nereikia, jis stiprus, atlaikęs daugybę išbandymų. LRT administracija ir LRT Taryba girdi Seimo komisijos pastabas, kai kurios tikrai geros ir į jas bus ir jau yra atsižvelgta.

Nesikiškite į įstatymą ir LRT valdymą, pasitikėkite ir leiskite naujai LRT administracijai padirbėti bent jau metus, tada padarykite auditą. Taryba taip pat dalinai pasikeitė, ji yra gerai balansuota, dabar keičiami Administracinės komisijos nuostatai, suteiksiantys jai daug daugiau galių ir kontrolės galimybių. Trumpai tariant, pastabos girdimos, pokytis vyksta.

O LRT politinis nepriklausomumas labai svarbus mums visiems, įskaitant jus esančius valdžioje dabar, nebandykite to pakeisti.

Kas liečia antrą klausimą, manau tai net ne klausimas. Duomenys žurnalistams turi būti prieinami nemokamai, čia net nėra apie ką diskutuoti ir tikiu, kad premjeras užtvirtins tai ateinančią savaitę. Labai keista, kad tai nebuvo įteisinta iki šiol.

Bet svarbiausia mes visi kartu suvokime, kad tik turint stiprią ir nepriklausomą žiniasklaidą, garantuosime nuomonių įvairovę ir demokratiją Lietuvoje, lengviau sukovosime prieš korupciją ir kitą blogį. Visi kartu padėkime žiniasklaidai būti nepriklausoma, oria, užsidirbančia ir investuojančia į kokybę. Ir kiekvienas asmeniškai pradėkime finansiškai palaikyti žiniasklaidos kanalus, kuriais pasitikime, nes iš reklamos žiniasklaida jau neišgyvena ir dar labiau neišgyvens ateityje. Ir netoleruokime manipuliuojančios, nupirktos žiniasklaidos, tai lengva padaryti tiesiog atsisakant ją vartoti, renkatės jūs.

FYI Aš esu LRT tarybos narys, šiame įrašė išsakyta mano asmeninė nuomonė.

Indre Makaraityte

Skamba varpai Lietuvos žiniasklaidos laisvei. Kaip visad, velnias slypi detalėse, o velnias gali būti gražiai išsipuošęs.

Jau tris savaites žurnalistai negali laisvai ir nemokamai prieiti prie Registrų centro duomenų. Šie duomenys reikalingi kone kasdien, beveik nė vienas rimtesnis straipsnis ar reportažas nepasirodo viešumoje nepasitikrinus duomenų, aš jau nekalbu apie kolegų tiriamuosius darbus. Bet naujasis Registrų centro vadas, buvęs STT vadovas, senąją tvarką vienašališkai panaikino, o politikai tyčia ar netyčia "pagavo kampa" - kad jau kuriam naują, tai gal dar pagalvokim, o kurie vertesni...o kurie draugiškesni...o kuriems gal negalima išvis duoti nemokamai. Ir pavilkinkim procesą, nes jei nėra informacijos - juk nėra tyrimų. Nėra politikų įmonių, verslų, interesų konfliktų.

Taigi ir pavilkinkim. Įstatymo keitimo kelias juk ilgas...

O LRT veiklą tirianti Seimo komisija elgiasi dar gudriau. Iš pradžių pasako, kad tirs tik siaurą lauką - ūkinę ir finansinę veiklą. Bet po 10 mėnesių mes diskutuojam apie komisijos rekomendacijas - naują Tarybos skyrimo tvarką ir Valdybą, kurią skirs Taryba iš valdžios parinktų žmonių. Visa tai keliauja į Kultūros komitetą, kad užgimtų įstatymo pavidalu.

Dainius Radzevičius: Jei vieno oficialaus Vyriausybės pasitarimo įrašo ištrynimasis buvo skandalingas, tai Vyriausybės posėdžių įrašų ištrynimasis yra akivaizdus demaršas prieš visuomenės teisę žinoti. Ir jis atliktas lyg keršto akcija kaip tik tuo metu, kai buvo paprašyta informacijos tik dėl nori žinoti tiesą o ne interpretacijas. Šis Vyriausybės žingsnis labai stipriai pakenks ne tik spaudos ir informacijos laisvei Lietuvoje. Tokia politinė pozicija demonstruoja ir politinės kultūros nuosmukį. Stiprų. Deja. Mano įsitikinimu, Vyriausybė kaip tik turėtų siekti kuo daugiau viešumo ir diskusijos su visuomene. Todėl šis Vyriausybės žingsnis yra spėjvis visuomenei įveidą. Ir tikrai tikiu, kad mūsų žurnalistų bendruomenė bei kitos visuomenės grupės neleis tyčiotis iš mūsų.

P. S. Jei posėdžių įrašai trinami, nes jie nėra reglamentuoti, tai gal ir premjero bei jo patarėjų FB profiliai ir įrašai netrukus/skubiai bus ištrinti - juk jie irgi nereglamentuoti.

Saulius Skvernelis

Suprantu, kodėl mano pasisakymas, kad žiniasklaida taip pat yra ir verslas, kuris neša pelną savininkams, sukėlė tokią reakciją. Nepaisant to, galiu viešai pakartoti kiekvieną žodį, kurį sakiau Vyriausybės pasitarime.

Visada būtina atidžiai įvertinti sprendimus, kuriais mokesčių mokėtojų pinigais remiamos privačios bendrovės. Žiniasklaidos - taip pat.

Suprantu, kad žiniasklaidą turi ir misiją - informuoti, šviesti, aiškintis. Norėtusi, kad tai visada vyktų objektyviai, nešališkai, paisant visuomenės intereso. Deja, tiek teisėsaugos institucijų, tiek parlamentiniai tyrimai (pvz., Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto) - rodo, kad dalis žiniasklaidos priemonių gali tapti įrankiais įtakos grupių rankose, kad mokesčių mokėtojų pinigai gali būti leidžiami neefektyviai ar tiesiog išsidalinami „savų ratelyje“, kad bet koks kalbėjimas apie didesnę skaidrumą šioje srityje sulaukia reakcijos - „jūs norite varžyti žiniasklaidos laisvę“.

Galiu pasakyti aiškiai: tokių tikslų niekada neturėjau, neturiu ir neturėsiu. Laisva žiniasklaida yra demokratinės valstybės pamatas.

Kartu, jei mes norime kalbėti apie žiniasklaidos laisvę nuo politikų kišimosi, verta pakalbėti ir apie dešimtis milijonų eurų, kuriuos kasmet iš valstybės institucijų gauna žiniasklaidos priemonės. Ar tų pinigų nebūtų verta panaudoti kitaip - pvz., remti skurdžiausiai gyvenančias šeimas, kurių tragedijos neretai ir atsiduria žiniasklaidos dėmesio centre?

Niekada nebijojau atvirai reikšti savo nuomonės, net jei ji kažkam galėjo nepatikti. Žodžio laisvė yra pamatinė vertybė. Tikiuosi, kad mano minties ir žodžio laisvė taip pat yra ginama ir gerbiama.

Niekada nepasidaviau spaudimui ir grasinimams, kai tekdavo priiminėti sprendimus. Būdamas premjeru tokių priėmiau ne vieną. Ir dabar Vyriausybė rengia sprendimus, kurie gali nepatikti labai įtakingoms grupėms, valdančioms didelius pinigus, kurie skiriami žiniasklaidai.

Mūsų principinė pozicija nesikeitė - suteikti galimybes žurnalistams gauti valstybės turimus duomenis nemokamai ir teisėtai. Ištraukti juos iš pilkosios įstatymų pažeidimų zonos, kurioje buvo veikiama daugiau nei dešimt metų.

Vyriausybė jau suteikė galimybę žurnalistams nemokamai gauti Registrų centro duomenis. Esu tikras, kad Seime bus priimtos Vyriausybės parengtos įstatymų pataisos, kad žurnalistai visuose valstybės registruose turimus duomenis gautų nemokamai.

Ši pozicija neatsirado po akcijų prie Vyriausybės ar pasipylusios kritikos. Sprendimai pradėti rengti gerokai iki tol, tačiau viskas turėjo vykti teisiniu keliu, gerbiant ne tik žurnalistų teises, bet ir asmens duomenų apsaugą reglamentuojančius teisės aktus, todėl tam prireikė laiko.

Dėl Vyriausybės pasitarimo garso įrašo. Visų Vyriausybėje vykstančių neviešų darbinių pasitarimų dalyvių teisė kalbėti neviešai bus ir toliau gerbiama. Garso įrašus tvarko Vyriausybės kanceliarija, laikomasi įstatymų ir nusistovėjusios praktikos. Jei manoma, kad tai pažeidžia teisės aktus, yra teisinis kelias tokiems ginčams spręsti. Tai gali išaiškinti teismai, kurių galutiniai ir neskundžiami sprendimai bus gerbiami bei vykdomi.

Artėja metų pabaiga, šiomis dienomis baigiamas derinti biudžeto projektas, kuris artimiausiu metu bus pateiktas Seimui. Nuo šių sprendimų priklausys visų šalies gyventojų ateitis. Tikiu, kad ir aš, ir ministrų kabinetas galėsime susitelkti į juos, o ne būsime įveltį į nesibaigiančias diskusijas ir politines rietenas.

EKSPERTO KOMENTARAS

Dr. Džina Donauskaitė,

Lietuvos žurnalistikos centro vadovė

Per pastaruosius keletą mėnesių Lietuvos žurnalistai turėjo kaip niekad daug progų susivienyti - valdantieji turi konkrečių planų keisti visuomeninio transliuotojo LRT valdymą padidinant politikų įtaką, tiriantiesiems žurnalistams užkirstas kelias neatlygintinai naudotis Registrų centro duomenimis, Vyriausybė sunaikino savo posėdžio garso įrašą po to, kai žurnalistai paprašė jį pateikti, o ir Žurnalistų etikos inspektorė paragino Vyriausybę nedelsti. Be to,

Vyriausybė ištrynė iš savo Facebook paskyros visus savo viešų posėdžių įrašus aiškindama, jog tokio jos saugojimo nenumato veiklos reglamentas. Ypač reikšminga tai, kad žurnalistai šiomis grėsmingomis žodžio laisvei progomis susivienyti pasinaudojo, kartais peržengdami ir senus nesutarimus.

Vis dėlto valdančiųjų politikų pasisakymai Lietuvos žiniasklaidos adresu aktualiai įsikomponuoja į žiniasklaidos pseudokritiką populistinio autoritarizmo link sukančiose keliose ES šalyse ir respublikoniškoje JAV. Ypač neramina tai, kad toji pseudokritika sulaukia palaikymo visuomenėje, kuri darosi pikta ant žurnalistų. Tam dirvą aria ir Lietuvos politikai priešindami žurnalistus su atskiromis visuomenės grupėmis - esą Registrų centras, neatlygintinai teikdamas informaciją žurnalistams, patyrė nuostolių, kuriuos valstybė galbūt būtų galėjusi skirti skurdo problemoms spręsti. Tokie pareiškimai netinkami, jei žodžio laisvę - ne tik gerovę - laikome pamatine šalies vertybe.

Yra daug atvejų, kuomet žiniasklaida ar atskiri žurnalistai nusipelno kritikos (tai net neišvengiama - žurnalistai visais atvejais savo darbo rezultatus teikia į viešumą); esama ir subjektyvių momentų - vienas ar kitas žurnalistas klausytojui, žiūrovui ar skaitytojui gali nepatikti. Vis dėlto džiūgauti ir entuziastingai pritarti, kai žurnalistams ribojama teisė ir galimybės gauti informaciją - tai tas pats, kas pjausti šaką ant kurios pats tupi. Nes ta informacija ne žurnalistams, o jų auditorijoms.

Svarbu pasakyti, kad žurnalistų konfliktas su Registrų centru buvo užprogramuotas - iligus metus žiniasklaida gaudavo registrų informaciją už ačiū vien dėl to, kad tuometė Registrų centro vadovybė ir komunikacijos skyrius suprato to reikšmę visuomenės informavimo, o ir strateginės organizacijos komunikacijos požiūriu. Praktika nebuvo tvari. Tačiau kalbant apie neatlygintiną informacijos teikimą, derėtų atminti, kad neatlygintinai informaciją iš registrų gauna didelė dalis valstybinio sektoriaus - ne tik žiniasklaida. Ko pritrūko viešojoje diskusijoje apie teisę į informaciją iš registrų - tai klausimo, ar nevertėtų peržiūrėti paties Registrų centro verslo modelio. Žurnalistai, o tiksliau - didelės žiniasklaidos priemonės - informaciją gaus, iš dalies ir dėl to, kad laiku reagavo bei kalbėjo. Tačiau kodėl negalėtų registrų informacija pigiau ir paprasčiau būti prieinama visai visuomenei, ne tik valstybės sektoriui ir jau netolimoje ateityje - tikėkimės - pagal įstatymą žurnalistams?

Kalbant apie LRT, jo vadovė Monika Garbačiauskaitė-Budrienė yra išties pagrįstai sunerimusi dėl nepriklausomumo. Jos kreipimasis į tarptautinę bendruomenę yra ypač laiku ir vietoje. Kad ir kokių pažeidimų ar neracionalaus lėšų panaudojimo atvejų parlamentinio tyrimo metu būtų nustatyta, LRT valdymo keitimas yra kraštutinis, o ir nesusijęs žingsnis žinant, kad valstybė turi daugybę kitų mechanizmų kontroliuoti viešųjų lėšų panaudojimą. Kaip nuo politinės konjunktūros priklausomų asmenų įtraukimas į LRT administraciją išskaidrins lėšų panaudojimą ir pagerins valdymą visuomeniniame transliuotojuje, yra visiškai neaišku. Greičiau atsitiks priešingai - politikai turės galimybę per administracinius sprendimus kištis į turinį.

KLAUSIMAI MOKSLEIVIAMS

1. Kodėl svarbi žiniasklaidos laisvė?
2. Kaip vertinate žiniasklaidos laisvę Lietuvoje? Ar žurnalistai yra laisvi savo darbe? Padiskutuokite.
3. Kokie duomenys yra teikiami Registrų centre? Kaip manote, ar jie turėtų būti prieinami visiems gyventojams?
4. Kaip manote, kodėl ištrintas Vyriausybės pasitarimo išrašas?
5. Kodėl yra svarbu, kad LRT būtų laisvas kanalas, nepriklausomas nuo politikų įtakos?

SUSIDOROTA SU SAUDO ARABIJOS ŽURNALISTU

Atgarsiai spaudoje:

Lrytas: Organizacijos „Reporteriai be sienų“ duomenimis, pasaulyje kas savaitę vidutiniškai nužudoma po vieną žurnalistą - ne išimtis ir Europa. Daugėja ne tik tai tokių žmogžudysčių, bet ir apribojimų laisvai spaudai. Spalio pradžioje dingęs J. Khashoggi analizavo padėtį Saudo Arabijoje ir šalies užsienio politiką, nevengdavo narplioti probleminių valdžios veiklos aspektų. Turkijos pareigūnai, tiriantys žurnalistą J. Khashoggi dingimo bylą, atliko kratą Saudo Arabijos generalinio konsulo rezidencijoje Stambule, tačiau į pastatą buvo įleisti tik praėjus daugiau negu dviem savaitėms po to, kai ten įžengė žurnalistas.

Verslo žinios: JAV prezidentas Donaldas Trumpas sako, kad, jei baisūs įtarimai pasitvirtins, Saudo Arabija turės už tai atsakyti, tačiau griežtų prekybos sankcijų nenori taikyti. Ponas Trumpas sako, kad ginkluotės tiekimo nutraukimas Saudo Arabijai nėra svarstomas, nes nuo to nukentėtų JAV ginkluotės pramonė. Ponas Trumpas nuolat pabrėžia, kad jam svarbiausia nauda savo šaliai, 2016 m. prezidento rinkimus jis irgi laimėjo su šūkiu „Visų pirma - Amerika!“. Tarptautinis spaudimas auga. Daug Vakarų koncernų ir žiniasklaidos priemonių paskelbė, kad boikotuos spalį įvyksiantį prestižinį verslo renginį, kuris yra neatsiejamas nuo sosto įpėdinio bin Salmano.

Kauno diena: Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas ketvirtadienį pareiškė, kad JAV tenka „tam tikra atsakomybė“ už Saudo Arabijos žurnalistą Jamalo Khashoggi (Džamalo Chašogio) likimą ir pridūrė, kad nėra pakankamai įrodymų, kad už jo dingimą atsakingas Rijadas. Rusijos lyderis nurodė, kad Maskva „negali imti gadinti santykius“ su Saudo Arabija, nes ji „nežino, kas iš tikrųjų atsitiko“.

Verslo žinios: „Brent“ rūšies naftos kainos nusirito žemiau 80 USD, o WTI - žemiau 70 USD už barelį po to, kai Saudo Arabija pradėjo raminti rinką dėl „atsakingo savo vaidmens“ žaliavų rinkoje. Žaliavų rinkoje tam tikro nerimo buvo atsiradę dėl Jamalo Khashoggi, Saudo Arabijos žurnalisto, mirties. Atsirado teigiančių, kad kai kurios Vakarų šalys į žurnalisto nužudymą gali reaguoti įvesdamos naujas sankcijas Saudo Arabijai, o ši atsakydama gali suvaržyti naftos pardavimą tokioms šalims. Visgi pačios Saudo Arabijos atstovai neleido tokioms baimės išsikeroti ir pareiškė, kad Saudo Arabija išlaikys naftos tiekimą rinkai esama apimti, nepaisant kai kurių šalių jos atžvilgiu vykdomos izoliacinės politikos dėl žurnalisto Jamalo Khashoggi mirties.

15min: Saudo Arabijos sosto įpėdinis Mohammedas bin Salmanas pasaulio akyse ilgą laiką buvo laikomas reformatoriumi, kuris siekia ne tik modernizuoti ekonomiką, bet ir suteikti daugiau laisvių šalies moterims. Vis dėlto, paslaptingas Saudo Arabijos žurnalisto, kritikavusio režimą, dingimas konsulate Turkijoje gali sosto įpėdiniui sukelti rimtų problemų. „The Guardian“ rašo, kad Turkijos pareigūnų nupasakoti veiksmai šokiruoja: susvyravo net artimiausių sąjungininkių pasitikėjimas Mohammedu bin Salmanu.

Delfi: Ketvirtadienį priimtoje rezoliucijoje Europos Parlamentas (EP) smerkia Saudo Arabijos žurnalisto nužudymą ir ragina Europos Sąjungos valstybes paskelbti šiai šaliai ginklų embargą, praneša EP Informacijos biuras Lietuvoje. Artėjant lapkričio 5 d. Ženevoje vykšančiam Jungtinių Tautų (JT) Žmogaus teisių tarybos susitikimui, Parlamentas ragina ES valstybes iškelti klausimą, ar žmogaus teises nuolat pažeidžiančios valstybės, tarp jų ir Saudo Arabija, turėtų būti šios tarybos narės.

EKSPERTO KOMENTARAS

dr. Ieva Korevaitė
VU TSPMI

Didžioji Britanija ir JAV tiekė ginklus ir karinę paramą Saudo Arabijai daugiau nei pusę amžiaus. Jemene pilietinis karas, kuriame dėl Saudo Arabijos vykdomos blokados badauja 15 mln. žmonių, vyksta nuo 2015 m.

Tų metų pavasarį Jemene šytų grupės, nepatenkintos vyriausybe bei Saudo Arabijos salafistinio, vahabistinio (itin konservatyvaus, o kartais ir radikalaus)

islamo sklaida Jemene pradėjo sukilimą. Vyriausybę kovoje prieš Houthi sukilėlius parėmė Saudo Arabija, o ginklus, karinį ir techninį personalą, koordinuojantį oro atakas - Didžioji Britanija. JAV savo ruožtu tiekia ginklus Saudo Arabijai. Kritika atsiremia į tai, kad Saudo Arabijos oro atakos (prie kurių koordinavimo prisi-deda britai) nutaikytos ne tik į sukilėlių pozicijas, bet vyksta plataus masto pilietinis karas. JTO teigimu, taikomasi ir į ligonines, mokyklas, pabėgėlių stovyklas, humanitarinės pagalbos dalijimo centrus, žvejybos sektorius, maisto sandėlius ir maisto gamybos objektus. Antras kritikuotinas momentas tas, kad į pilietinį karą įsitraukė ir Al-Kaeda, manoma, kad su Saudo Arabijos žinia. Tad problema ta, kad JAV ir Didžioji Britanija netiesiogiai, bet atsiduria toje pat barikadų pusėje.

Tiesa, Saudo Arabija vykdo Jemeno blokadą prieš sukilėlius, kurios pasekoje badauja apie 15 mln. žmonių ir apie 50 tūkst. yra mirę nuo bado. Jau minėti britų koordinuojami oro antskrydžiai prisideda prie tokios Saudo Arabijos strategijos.

Kas atsitiko po žurnalisto Jamal Khashoggi nužudymo, kodėl sujudo JAV ir britų parlamentariai, politikai, žiniasklaida, garsūs žmonės, kvestionuodami JAV ir Didžiosios Britanijos santykius su Saudo Arabija bei pastarosios agresyvią politiką Vidurio Rytuose?

Reikia pastebėti, kad Jemeno, Sirijos, Irako karai yra panašūs, aukų skaičiai šimtą tūkstantiniai ir, svarbiausia, nėra aišku, kaip juos sustabdyti, o, jei ir aišku, kaip galima būtų, pavyzdžiui, Jemeno konfliktą apriboti, tai

reikalauja ypatingos tarptautinės bendruomenės mobilizacijos, nes kalbam apie milijardinius ginklų prekybos sandorius, strateginę partnerystę ir didžiųjų valstybių interesus Vidurio Rytuose. Rusijos grįžimas į Vidurio Rytų politiką tik dar stipriau skatina Vakarų valstybes beatodairiškai atstovauti savo interesus regione.

Nužudyto žurnalisto Jamal Khashoggi pastangos Washington Post skiltyje kritikuoti JAV, Didžiosios Britanijos ir Saudo Arabijos vyriausybes taip pat nedarė bent jau politinio pokyčio. Tačiau Khashoggi žūtis netikėtai tampa platforma kritikai ir, svarbiausia, mobilizacijos galimybe. Tad Khashoggi paveldo poveikis man asmeniškai yra įdomiausia šio įvykio pasekmė.

Dar įdomiau - kas toliau? Saudo Arabija įsidrąsinusi, ar bus ryžto ją suvaldyti.

Pastarųjų dienų įvykiai rodo, kad kaltinimus Saudo Arabijai bendrai ar tiesiogiai princui Mohammed bin Salman'ui keičia pažadai suimti nusikaltimą įvykdžiusius asmenis, juos teisti ir įkalinti. Didžioji Britanija ir JAV kalba apie vizų įtariamiesiems asmenims panaikinimą. Tad kaltinimai dėl nužudymo yra redukuojami iki vykdytojų lygmens, o politines baudimo priemones keičia teisinės. Sakykim, raginimą stabdyti ginklų eksportą į Saudo Arabiją ir matyti valdantį klaną, kaip agresorių, kas būtų politinė priemonė, Prancūzijos prezidentas Emmanuel Macron vadina nepagrįstu. Tokia tendencija rodo politinę valią išlaikyti partnerystę su Saudo Arabija.

Mano pagrindinis rūpestis būtų, ar Khashoggi žūtis sąlygotas susidomėjimas Jemeno situacija kažkaip keis Saudo Arabijos ir jos partnerių JAV ir Didžiosios Britanijos elgseną šiame konflikte.

ATGARSIAI FEISBUKE

Vaidotas Vysniauskas

Į Washington Post rašiusio žurnalisto Jamalo Khashoggi tragiška istorija judina pasaulines naftos kainas. Vienos turtingiausių pasaulio valstybių karališkasis princas atrodo tarsi pridėjęs į kelnes paauglys. Galingiausios pasaulio valstybės politikos mašina blaškosi po kelią. Aižėja dešimtmečiais kurti aljansai. Įtakingiausi pasaulio finansų rinkų veikėjai masiškai atsisako dalyvavimo labai svarbioje konferencijoje Saudo Arabijoje. Netgi Trumpas pagalvoja, prieš pasakydamas, o ne atvirksčiai. Ir štai tokiame fone sėdi Agnė Širinskienė ir kalba apie Lietuvos žiniasklaidą.

XII a. viduryje Anglijoje užvirė razborkė tarp karaliaus Henriko II ir Kenterberio arkivyskupo Tomo Beketo. Prasidėjo jos nuo Tomo noro susigražinti mokesčius karaliaus nusuktus nuo bažnytinių sklypų, bet realiai sukosi aplink prasikaltusių dvasininkų jurisdikciją - Henrikas II sakė, kad seni papročiai leidžia karaliui teisti bet kurią dūšią savo žemėse, gi arkivyskupas badė špygomis ir sakė, nope, kas ciesoriaus - ciesoriui, bet kas jau Dievo - tas Dievui.

Kadangi abu tipai buvo ganėtinai užsispyrę, suartėjimas spėriai tapo neįmanomu. Abu selebais lotyniškai siuntinėjo vienas kitą į Peru (kuri dar buvo, mind you, neatrasta), kol įvyko skandalingas įvykis - Henrikas II karūnavo savo įpėdinį Henriką Juniorą, bet tam pasamdė kitus renginių organizatorius - Jorko, Londono ir Solsberio (yup, to paties) vyskopus. Tomas Beketas mitriai ekskomunikavo savo kolegas ir ėmė urmu atskyrinėti nuo Mamos Bažnyčios kožną karaliaus šalininką.

Henrikas II natūraliai nuliūdo ir kažkokiose dūzgėse burbtelėjo, maždaug, kas mane išvaduos nuo šito užknisančio kunigo, a? Keturi riteriai išgirdo šitą klyksmą tyruose, tuoj sėdo ant žirgų, zovada nulėkė iki Kenterberio ir ten perkėlė Tomą Beketą iš šios ašarų pakalnės į anapusinę.

Tuoj kilo baisus skandalas, susinervino popiežius, ėmė mėtyti prakeiksmus link Anglijos, prasidėjo kankinio Tomo Beketo kultas, žodžiu, karalius jautėsi nejaukiai. Ant tiek, kad turėjo atgal atsegti nuo Bažnyčios nukomunizdintų šaibų ir pasižadėti keliauti į kryžiaus žygį (nuo ko jis po to vykusiai išsisuko, ne tai sveikata teisingdamasis, ne tai viešųjų pirkimų procedūromis).

Toji istorinė paralelė nenoromis iššoka žiūrint į visą kipišą, kurį dabar srebria Saudžiai dėl eks-influencerio, paskiau tiesiog žurnalisto Jamalo Khashoggi dingimo ir manomo nužudymo Saudo Arabijos konsulate Stambule. Su vienu skirtumu - jeigu Henrikas II pykstelėjo sau į koją mažakalibre ragatke, tai karūnos princas Mohammedas bin Salmanas (draugams - MBS) driokstelėjo sau į kanopą granatsvaidžiu.

Žėkit, dėl tokio urvinio elgesio nervinasi visi sąjungininkai, netgi DJT sako, kad būsiąs labai rūstus, turkai panaudoja šią progą išleisti iš turmos amerikiečių pastorių, atremontuoti santykius su Vašingtonu, galimai užsitikrinti IMF pagalbą traukiant lirą iš žopos ir išklibinti visą Saudžių vadovaujamą sunių aljansą Artimuosiuose Rytuose.

Iš būsimosios Davoso Dykumoje konferencijos rėmėjai, dalyviai ir kalbėtojai dingsta greičiau nei Gretos Kildišienės knygos tiražas, japonų Softbankas per vieną dieną praranda septynis procentus vien todėl, kad turi exposure Saudžių investuotojams, ir visa tavo Vision 2030, kaip tu atjunkysi šalį nuo naftos spenio, leisi moterims vairuoti ir gaminsi robotus su turbanais, pakimba ant kupranugario plauko.

Kas iš to laimi? Turkiją jau minėjau. Iranas, žinoma, kuriame dabar net pats religingiausias ajatola šaukia „Abdula, atnešk šampano“, matydamas, kaip didžiausias regioninis priešas neturi laiko juo užsiimti. Ir Rusija, aišku, kuri tik ir laukia, kad kas nors įvestų sankcijas Saudžiams, tie atsakytų natūra, maždaug, naftos embargois, o tada, mažu, barelio kaina pakils, ir Putleris galės biškį pakaišioti biudžetą. Ir, beje, privačiai džiaugtis, agirdi, ne tik mūsų GRU gali totaliai susifakapinti užsienio operacijose?

Ir viskas todėl, kad esi nervingas ir nesupratai, kad jeigu kažkas tave gyvenime užknisa, tai reikia apie tai parašyti pikta rantą feisbuke, o ne siųsti kilerių komandą.

Rytas Staselis

Demokratijos šventėje sudalyvauta sėkmingai. Paskutinįkart tokią eilę teko matyti Paryžiuje prie Eifelio bokšto, Sankt Peterburge prie Ermitažo, na ir dar sovietmečiu prie beveik visko.

KLAUSIMAI MOKSLEIVIAMS

1. Tęsiant žiniasklaidos laisvės temą: kokia padėtis yra Saudo Arabijoje?
2. Kodėl, manoma, buvo nužudytas žurnalistas Jamalas Khashoggi?
3. JAV ir Didžioji Britanija iš dalies palaiko autoritarinį Saudo Arabijos režimą. Kodėl?
4. Koks Saudo Arabijos vaidmuo Jamane? Kas darosi šioje šalyje?
5. Ką jūs darytumėte, jei būtumėte Turkijos prezidentas, kurio šalyje nusikaltimas įvyko?

MO MUZIEJAUS ATIDARYMAS

Atgarsiai spaudoje

15min: Spalio 18 d. Vilniuje duris atvėrė MO muziejus, pristatęs pirmąją parodą „Visas menas - apie mus“. Jo steigėjai Viktoras ir Danguolė Butkai. 2010 metais sėkmingai pardavęs biotechnologijų bendrovę „Fermentas“, Viktoras drauge su žmona Danguole Butkiene pasuko į naują sritį ir ėmė kolekcionuoti meno kūrinius. Anot jo, muziejaus idėja kilo nebežinant kur sutalpinti visus meno kūrinius bei matant, kad vizualiesiems menams Lietuvoje skiriama per mažai dėmesio.

LRT: Pirmasis specialiai pastatytas privatus meno muziejus Vilniuje atidarytas tuo metu, kai Finansų ministerija planuoja beveik 6 mln. eurų sumažinti asignavimus, skirtus kultūrai kitų metų biudžete. Pastato autorius yra vienas žymiausių architektų pasaulyje Danielis Libeskindas. Muziejaus įkūrėjai Butkai pasakoja, jog po kelių nerealizuotų D. Liebeskindo projektų Lietuvoje, dėl šio muziejaus sutarė akimirksniu.

Bernardinai: Svarbiausias MO muziejaus atidarymo akcentas - pirmoji paroda „Visas menas - apie mus“, apimanti 60 metų Lietuvos meno laikotarpį. Jos kuratorė dailėtyrininkė Raminta Jurėnaitė minėjo, kad sukauptoje meno kolekcijoje slypi lobiai daugybei parodų, todėl pirmąją parodą rengti buvo išties sudėtinga. Išėities taškas, anot jos, buvo pati kolekcija ir pastarųjų 60 metų Lietuvos meno raidos permąstymas.

Delfi: MO muziejus atidarymo festivalio metu kiekvieną dieną buvo pilnas žmonių. Spalio 18-21 dienomis pirmojoje MO muziejaus parodoje „Visas menas - apie mus“ ir ją lydinčiuose renginiuose apsilankė daugiau nei 10 tūkstančių lankytojų, rašoma muziejaus pranešime spaudai. Keturių dienų MO ratono programą sudarė ekskursijos, įvairių disciplinų kūrėjų pasirodymai bei diskusijos.

Žmonės: MO muziejus nuo pat savo atsidarymo skirs didelį dėmesį kūrybiškumo ir emocinio intelekto ugdymui. Profesionalios programos įvairaus amžiaus vaikams bus vykdomos kartu su Paramos vaikams centru. Meno kūrinių žiūrėjimas sukuria kitą nei yra įprasta klasėje emocinį foną ir yra įrankis dialogui su vaikais užmegzti. Remdamiesi dailės kūrinių vaikai pažins emocijas, kalbės apie jiems svarbius santykius ir grupės mikroklimatą. Programos skirtos ikimokyklinio amžiaus vaikams, pradinukams, jaunesniems ir vyresniems paaugliams - bus sprendžiamos konkrečiai amžiaus grupei ar klasei aktualios problemos.

ATGARSIAI FEISBUKE

Mykolas Katkus

MO muziejaus atidaryme Viktoras ir Danguolė Butkai atrodo kaip netikri. Tiksliau - pernelyg tikri, jog net sunku patikėti, kad viskas gali būti taip gerai. Nes banalu. Nes nesibaigiančių tikrovės ir sugalvotų serialų išvarginta vaizduotė ieško kažkokio sukto tvisto (nusirašė mokesčius, pastatė meilužei, muziejus prastas?). Ne, jonerą. Tvistai tik kitur (kodėl MO nėra dvigubai didesnis ir nestovi prie upės?). Akimirka patyli ir tada patiki pasaka.

Ar gali būti geresnis naratyvas Lietuvai? Mokslininkas, savo protu ir pasišventimu sukuria pasaulinio lygio įmonę, įdarbina šimtus žmonių ir išlaiko juos Lietuvoje, o už jos pardavimą gautus pinigus sudeda ne į mašinas, rūmus ar tolesnį beprasmiską verslo žaidimą, bet į 5000 modernaus meno darbų, taip užpildydamas po Nepriklausomybės atkūrimo atsivėrusią meno kaupimo skylę. Ne kolekcionuoja, siekdamas patenkinti savo ego, bet su profesionalų pagalba tiesiog susiurbia visą mūsų meno istoriją ir atveria ją kuratorių bei lankytojų džiaugsmui. Ir pastatas - plėšriai įpjautas laboratorijos baltumo kubas įrėminantis juodą DNR ląstelę - iškrenta iš aplinkos, bet tuo pat metu į ją grįžta - kaip simbolis, metafora. Kaip pasaka.

Ne bet kur - pastatas statomas vietoje "Lietuvos", dėl kurios uždarymo užvirę maištai ilgam supriešino intelektualų ir verslininkų bendruomenes. Kultūros objekto statyba be uždelsimų, be ginčų, be maištų ir skandalų. Laiptai visuomenei vietoje alyvų šakelės.

Ir dar dabar - kai valdžia nuosekliai stengiasi kovoti su chronišku nepasitikėjimu ja pačia, kurdama dar didesnę nepasitikėjimą verslu ir nuosekliai (ir dažnai veidmainiškai) demonizuoja bet kokį privatų interesą. MO, kaip ir geriausi joje saugomi menokūriniai, galėjo atsirasti tik iš privačios ambicijos - ne iš siekio vien saugiai laikytis taisyklių ir teisės normų. Dabar pasaulį keičia nebe meno kūriniai, bet platformos. Labai tikiu, kad MO sukurta platforma pakeis ir Lietuvą.

Tomas Ramanauskas

Į savo butą įsikėliau, kai dar stovėjo byranti, apleista "Lietuva", kurios seansams kadaise skyriau begalę laiko, kurioje pamačiau "Šokėją tamsoje", "Le conseguenze dell'amore", surengėme kelis sausakimšus Pravdos vienos minutės festivalius ir vaikščiojau į svarbią Urbonų "Pro-testo laboratoriją". Kai kino teatras, pralaimėjęs visaskovas, pavirto bomžu, supratau, kad nostalgijavimas – rupi duona ir tai, kad vietoje jobus muziejus yra geriausia įmanoma baigtis.

Kantriai stebėjau kaip vaiduoklis buvo nugriautas, išvežtas gabalais, tada kvartalas apsikranavo, drebėjo namų sienos ir plynė su dideliu spėrumu pavirto muziejumi. Man pasisekė dvigubai: ne tik sužydėjo kaimi-nystė, bet Milda ir jos komandos dėka aš ir agentūra gavome šansą kartu kurti MO muziejus – nuopavadinimo iki identiteto, nuo vidinių nuorodų iki komunikacijos. Tokie šansai nesimėto, nauji muziejai juolab. MO yra kur kas daugiau nei esminis dešimtmečio muziejinis įvykis, tai – reikšminga kultūros vieta, kurioje yra

kino teatras (pakankamai vietos kojoms!) ir skaitykla, knygynas ir bistro, vieta renginiams ir atvira miesto erdvė prisėsti ant laiptų bei nauja vieta paaugliams pasilaižyti.

Viktorui ir Danguolei Butkams jaučiu begalinę pagarbą už tai, kad jie, surinkę neįtikėtino išsamumo modernaus lietuviško meno kolekciją, nusprendė skirti extra milijonus, kad tas menas turėtų namus. Visada maniau, kad verslas, jei jam sekasi puikiai, turi duoti atgal, ir, tikiuosi, tai tik pradžia sąmoningesnių LT uždirbtų pinigų, kurie grįžta į ekosistemą kultūriniu ir edukaciniu pavidalu.

Nueikite į keturių dienų MOratoną, MOsyvų MO muziejaus atidarymo renginį, sudalyvaukite istoriniame įvykyje gyvai. Kiek mažiau istorinis yra faktelis, kad prisidengęs Miss Americas vardu pirmame aukšte laidsiu pokreivius beatus. Tai bus šį penktadienį, 23:30-01:00.

Giedrė Ona Biržytė

Kai visi džiaugiasi tikrai puikiu įvykiu - MO muziejus atidarymu, kažin ar dažnas prisimena atkaklią visuomeniškai nusiteikusių žmonių kovą - protestą dėl viešos erdvės - Lietuvos k. t. - privatizavimo daugiabučio statymo tikslais. "Pro-testo laboratorija" veikė ne vienerius metus, atkakliai dalyvavo procesuose ir dabar ten turime Butkų dovaną miestui ir Lietuvai. Kaip sakė viena protesto lyderių menininkė N. Urbonienė, "Kol žmonės neįsisavins, kad ir jie daug ką gali pakeisti, kad ir jų balsas lemia, tol mes taip ir gyvensim". Tai nebegyvenkim vis labiau taip kaip gyvenom. #Lietuva #MMO #pilietiškumas <http://www.vilma.cc/LIETUVA/>

KLAUSIMAI MOKSLEIVIAMS

1. Kodėl MO muziejaus atidarymas sulaukė tiek dėmesio?
2. Kaip vertinate privačią Butkų iniciatyvą atidaryti muziejų?
3. Kokia yra pono Viktoro Butkaus profesija ir, kaip jis užsidirbo pinigų?
4. Kodėl Butkai kolekcionuoja meną ir nori dalintis juo su žmonėmis?
5. Kas galėtų, turėtų atsirasti Jūsų mieste? Padiskutuokite.

DALYVAUKITE KONKURSE IR LAIMĖKITE PRIZUS !!

Kviečiame dalyvauti naujienlaiškio „Aš manau“ konkurse „Mokomės iš aktualijų“. Papasakokite mums, kaip kartu su mokiniais naudojate Lietuvos ir pasaulio aktualijas mokantis pilietiškumo, istorijos, kalbų ar kitų dalykų, lavinant medijų raštingumo ir kritinio mąstymo įgūdžius. Konkursui kviečiame siųsti video arba iliustruotas nuotraukomis tekstines istorijas ir laimėkite rėmėjų įsteigtus puikius prizus: Bitės dovanojamas Samsung Galaxy planšetes bei Fotofabriko dovanojamą Nikon fotoaparata.

Siųskite mums istorijas iki gruodžio 1 d. adresu aktualiju.pamoka@gmail.com

*Dalyvaudami konkurse sutinkate, kad informacija, liečianti dalyvaujančius asmenis, būtų naudojama naujienlaiškio viešinimo tikslais.

KONKURSO RĖMĖJAI:

Fotofabrikas

varlė LT